

Zbiór Orzeczeń

Sprawa C-187/16

**Komisja Europejska
przeciwko
Republice Austrii**

Uchybienie zobowiązaniom państwa członkowskiego – Dyrektywy 92/50/WE i 2004/18/WE – Zamówienia publiczne na usługi – Drukarnia państwowa – Wytwarzanie dokumentów tożsamości i innych dokumentów urzędowych – Udzielanie zamówień przedsiębiorstwu prawa prywatnego bez uprzedniego skorzystania z postępowania o udzielenie zamówienia – Szczególne środki bezpieczeństwa – Ochrona podstawowych interesów państw członkowskich

Streszczenie – wyrok Trybunału (wielka izba) z dnia 20 marca 2018 r.

1. *Zbliżanie ustawodawstw – Procedury udzielania zamówień publicznych na usługi – Dyrektywy 92/50, 2004/18 – Zakres stosowania – Zamówienia wymagające szczególnych środków bezpieczeństwa – Wyłączenie – Obowiązek wykazania konieczności niestosowania postępowania przetargowego przy udzielaniu zamówienia – Zakres*

[art. 346 ust. 1 lit. a) TFUE; dyrektywa 2004/18 Parlamentu Europejskiego i Rady, art. 14, dyrektywa Rady 92/50, art. 4 ust. 2]

2. *Zbliżanie ustawodawstw – Procedury udzielania zamówień publicznych na usługi – Dyrektywy 92/50, 2004/18 – Zakres stosowania – Odstępstwa – Ścisła wykładnia*

[art. 346 ust. 1 lit. a) TFUE; dyrektywa 2004/18 Parlamentu Europejskiego i Rady, art. 14, dyrektywa Rady 92/50, art. 4 ust. 2]

3. *Zbliżanie ustawodawstw – Procedury udzielania zamówień publicznych na usługi – Dyrektywy 92/50, 2004/18 – Zamówienia na wytwarzanie dokumentów tożsamości i innych dokumentów urzędowych – Udzielenie bez przeprowadzenia postępowania przetargowego, w celu ochrony podstawowych interesów bezpieczeństwa danego państwa członkowskiego – Brak ważnego uzasadnienia nieprzeprowadzenia postępowania przetargowego – Niedopuszczalność – Uchybienie zobowiązaniom państwa członkowskiego*

[art. 346 ust. 1 lit. a) TFUE; dyrektywa 2004/18 Parlamentu Europejskiego i Rady, art. 14, art. 20, art. 23–55, dyrektywa Rady 92/50, art. 4 ust. 2, art. 8, art. 11–37]

4. *Zbliżanie ustawodawstw – Procedury udzielania zamówień publicznych na usługi – Dyrektywy 92/50, 2004/18 – Zakres stosowania – Wartość zamówienia niższa od progu określonego w dyrektywie – Wyłączenie – Zastosowanie podstawowych i ogólnych zasad traktatu FUE – Warunek – Zamówienie posiadające pewne transgraniczne znaczenie – Kryteria oceny*

(dyrektywa 2004/18 Parlamentu Europejskiego i Rady, art. 7; dyrektywa Rady 92/50, art. 7)

1. Zgodnie z art. 346 ust. 1 lit. a) TFUE żadne państwo członkowskie nie ma obowiązku udzielania informacji, których ujawnienie uznaje za sprzeczne z podstawowymi interesami swojego bezpieczeństwa. Przepis ten, z racji jego ogólności, znajduje zastosowanie między innymi w obszarze zamówień publicznych niemających charakteru militarnego, takich jak zamówienia dotyczące wytwarzania dokumentów tożsamości i innych dokumentów urzędowych. Jednakże, środki, które przyjmują państwa członkowskie w ramach słuszych względów interesu narodowego, nie są wyjęte z zakresu stosowania prawa Unii z tego tylko względu, że są podejmowane między innymi w interesie bezpieczeństwa publicznego lub obrony narodowej.

Zatem, chociaż art. 4 ust. 2 dyrektywy 92/50 dotyczącej koordynacji procedur udzielania zamówień publicznych na roboty budowlane i art. 14 dyrektywy 2004/18 w sprawie koordynacji procedur udzielania zamówień publicznych na roboty budowlane, dostawy i usługi, pozostawiają państwom członkowskim margines swobody w podejmowaniu decyzji odnośnie do środków uznanych za niezbędne w celu ochrony podstawowych interesów ich bezpieczeństwa, artykuły te nie mogą być jednak interpretowane w taki sposób, że przyznają one państwom członkowskim uprawnienie do odstąpienia od postanowień traktatu FUE wyłącznie poprzez powołanie się na wyżej wspomniane interesy. Państwo członkowskie, które powołuje się na odstępstwo, powinno bowiem wykazać konieczność stosowania tych uregulowań w celu ochrony swych podstawowych interesów bezpieczeństwa. Wymóg ów występuje również w takim zakresie, w jakim państwo członkowskie powołuje się ponadto na art. 346 ust. 1 lit. a) TFUE. W konsekwencji państwo członkowskie, które powołuje się na te wyjątki, musi wykazać, że potrzeba ochrony tych interesów nie mogła być zrealizowana w ramach postępowania przetargowego takiego jak przewidziane w dyrektywach 92/50 i 2004/18.

(zob. pkt 72, 76, 78, 79)

2. Zobacz tekst orzeczenia.

(zob. pkt 77)

3. Państwo członkowskie, które z jednej strony udziela zamówienia na usługi w zakresie wytwarzania paszportów, dokumentów pobytowych, dowodów osobistych, dokumentów prawa jazdy i dowodów rejestracyjnych bezpośrednio spółce prywatnej, bez przeprowadzenia przetargu na poziomie Unii Europejskiej, i z drugiej strony utrzymuje w mocy przepisy krajowe przewidujące obowiązek udzielania przez instytucje zamawiające zamówień na te usługi bezpośrednio tej spółce, uchybia zobowiązaniom ciążącym na nim na podstawie art. 4 ust. 2 i art. 8 dyrektywy 92/50 odnoszącej się do koordynacji procedur udzielania zamówień publicznych na usługi w związku z art. 11–37 tej dyrektywy oraz na mocy art. 14 i 20 dyrektywy 2004/18 w sprawie koordynacji procedur udzielania zamówień publicznych na roboty budowlane, dostawy i usługi w związku z art. 23–55 tej dyrektywy.

W istocie nieprzestrzeganie procedur udzielania zamówień przewidzianych przez rzucone dyrektywy wydaje się nieproporcjonalne w stosunku do zamierzonego przez dane państwo członkowskie celu polegającego na zapobieganiu ujawnienia wrażliwych informacji dotyczących produkcji dokumentów urzędowych. W tym względzie nie można skutecznie powoływać się na art. 346 ust. 1 lit. a) TFUE, art. 4 ust. 2 dyrektywy 92/50 i art. 14 dyrektywy 2004/18 w celu uzasadnienia nieprzestrzegania procedur udzielania zamówień przewidzianych przez te dwie dyrektywy. Po pierwsze, zakładając, że centralizacja realizacji zamówień może być uważana za środek ochrony podstawowych interesów bezpieczeństwa narodowego, przestrzeganie procedur udzielania zamówień przewidzianych odpowiednio w art. 8 dyrektywy 92/50 w związku z jej art. 11–37 oraz w art. 20 dyrektywy 2004/18 w związku z jej art. 23–55 nie stoi na przeszkodzie temu, by powierzyć jednemu wykonawcy realizację rozważanych zamówień. Co się tyczy, w drugiej kolejności konieczności zapewnienia przez władze krajowe, w ramach uprawnień przyznanych im na mocy prawa krajowego, skutecznych kontroli administracyjnych w odniesieniu do jednego wykonawcy mającego miejsca produkcji i przechowywania na terytorium tego państwa członkowskiego, należy zaznaczyć, że o ile prawdą jest,

że wykonawca, któremu udzielono zamówienia drukarskiego, musi spełniać wymogi w zakresie bezpieczeństwa, aby zapewnić poufność informacji podlegających ochronie, o tyle należy jeszcze wykazać, że jedynie kontrole administracyjne, jakie mogą przeprowadzić władze krajowe, są w stanie zapewnić taką poufność i że w tym celu należy odstąpić od stosowania przepisów dotyczących udzielania zamówień przewidzianych w dyrektywach 92/50 i 2004/18.

Wreszcie co się tyczy, konieczności zapewnienia niezawodności wykonawcy, to chociaż państwa członkowskie muszą dopilnować, aby w przypadku udzielania zamówień publicznych uzyskiwały je jedynie niezawodne przedsiębiorstwa w ramach systemu, który zapewnia zgodność ze standardami poufności i bezpieczeństwa w odniesieniu do druku omawianych dokumentów, to należy jeszcze wykazać, że poufny charakter przekazywanych danych nie mógłby być wystarczająco zagwarantowany, gdyby drukowanie tych dokumentów było powierzone spółce innej niż oferent, wyznaczonej w drodze procedury przetargowej. W tym względzie sama konieczność ustanowienia obowiązku dochowania poufności nie wyklucza zastosowania postępowania przetargowego przy udzielaniu zamówienia. Ponadto, poufność danych można zagwarantować poprzez obowiązek dochowania poufności, bez konieczności naruszania procedur dotyczących udzielania zamówień publicznych.

(zob. pkt 82, 84, 88–90, 94–96, 111)

4. Zobacz tekst orzeczenia.

(zob. pkt 104–107)